

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretiulu abonamentului :

Pentru Austro-Ungaria pe anu . . . 5 fl.—cr.
" " " " " jum. anu 2 " 50 "
Pentru România si strainetate pe anu 7 " — "
" " " " " , j. a. 3 " 50 ,

Pretiulu insertiunilor :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contineu
cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondintele se se adreseze la Redac-
tiunea dela

„BISERIC'A si SCÓL'A“

Er banii de prenumeratiune la

„TIPOGRAFFIA DIECESANA IN ARAD.“

Recolt'a invetiatoriului.

(Continuare si fine.)

Obligativitatea invetiamentului in Anglia nu s'a introdusu togmai asia de multu si parintii de prosta stare inca n'au potutu deveni la consciinta despre urmarile binefacatorie ale invetiamentului. Ei privescu in acest'a mai multu o restrictiune a drepturilor loru, mai vertosu candu trebue se solvesca si didactru, fia macaru catu de pucinu pre candu copii loru si-aru poté castigá usioru cate 3—4 fl.

Dicu si acolo parintii, cum dicu si pre la noi : „Nici noi nu scimu ceti nici scrie, ce trebuintia pote se aiba copilulu meu de acestea ; mai bine se ne ajute a castigá.“

Dar invetiatori din Anglia tramitu la scolarii absenti cate o carte, pre carea parintii acestora trebue se insemeze caus'a absentarei.

Cele mai multe respunsuri aréta, că unii au siediutu cu micutii loru fratiní si i-au ingrijitul pre catu tempu parintii au fostu la lucru, altii au ingrijitul cate de unu membru bolnavu alu familiei, altii éra n'au avutu incaltiaminte si altii nu au avutu vestminte.

Incurgu si respunsuri destulu de bizare. Unu tata aduncu mahnitu respunse odata, că fiulu seu jace pe móre. Alti scolari 'lu vediura totu in aceasi di furandu mere. „He is gone out nicking“ (s'a dusu se puna man'a pre ceva) respunsa alta data laconicu o mama. Pre alta carta stá scrisu : „Pre fiulu meu l'a prinsu polit'a si a tramsu dupa mine ca se-lu aducu acasa; inse nu-mi bagu de aceste in capu, dóra ii va face bine.“

Se vede că parintii contribue la sporirea absentelor scolarilor, firesce sunt si copii lenesi, si de acei'a cari iubescu vagabundagiulu, etc. inse cine pôrta si aci altulu vin'a de catu éra numai parintii ?

Unu invetiatori tramite odinióra duoi scolari, unulu de 7 si altulu de 12 ani, ca se inschimbe nisce monete din banii didactrului. La svatulu celui mai marisoru ei intreprinsera din Londra o calatoria. Dupe mai multe aventure ajunsera intr'unu orasieu din Nord-Wales, aci ii prinsa polit'a, carea ii aduse acasa abia dupa diece dile dela plecarea loru.

Inse pentru copii, cari se codescu si fugu de repetite ori dela scóla, au englesii, in Londra mai vertosu, unu lécu, ce se dice că ar fi infalibilu. Schoolboard-ulu are côte unu Fruant — School (scóla pentru coditori) numita Upton-House. Acestu locu este spaim'a fia-carui fruant, carele a facutu cunoisciintia cu dinsulu. Institutulu acest'a este parte scóla, parte casa correctionala. Disciplina de feru domnesce aci. Ori ce abatere dela ordine se pedepsesc cu asprime. Pentru prim'a data petrece fruantulu aci trei lune, dupa aceea capata concesiune de a cercetá o scóla anumita ; inse invetiatoriulu lui trebue se raporteze in finea fie-carei septemane la Upton-House despre portarea lui si despre cercetarea scólei. Déca cade a duó'a óra in pecatulu de a fugi dela scóla, cea-ce inse forte raru se intempla, este tramsu la Upton-House pre siese luni si este intimpatu cu o pedépsa corporala forte aspra. Déca nu ajuta nici acest'a se tramite in Industrialu-School, ce este unu feliu de institutu de corectiune. Aci scolariulu trebue se invetie o profesiune si este espusu la disciplin'a cea mai aspra.

Midilócele aceste disciplinare paru a fi forte aspre, pré — aspre; inse invetiatori englesi asicura, cumca cei ce au fostu o data in Upton-House au devenit de regula scolarii loru cei mai buni.

Legea pentru pedepsirea parintilor pentru negliginti'a intru cercetarea scólei din partea pruncilorloru loru este si in Anglia o litera mórtă..

Totusi mai au Englesii ceva forte practicu. Dinsii au unu visitatoru cu plata pentru fia-care scola. Acesta cercetéza indatice a absentatu prunculu dela scola pre parintii lui si se informéza despre causa.

Parintii scolariloru negligenti mai antaiu se admonéza, a dou'a óra trebuie se se infacisieze naintea comitetului scolaru, carele nu pedepsesc, ci referéza casulu la magistratu. Acesta dictéza pedépsa de 60 cr.—3 fl. si spese de 1 fl. 50 cr. Inse parintii nu suferu nici o dauna, caci prunculu in timpulu absentatu dela scola au potutu castigá de diece ori atata.

La noi nu este nici unu midilocu de corigere pentru pruncii negligenti decatu singura influint'a invetiatoriului. Catu pote acesta s'a vediutu de ajunsu pana acumu. Pentru parinti legea la noi este forte severa, cand merge pana acolo, ca se ia pre pruncu de sub ocrotirea parintiloru si se-lu puna sub tutoratu. Inse in rare locuri se aplica, si togmai acolo nu, unde este mai de lipsa; éra control'a lipsesce mai cu deseverisire.

Inspectorii nostri regesci de scóle primescu totu la siese septemani raportele dela scaunele scolare despre negligint'a scolariloru; nu facu inse nici o indreptare, dovada numerulu enormu alu prunciloru, cari nu cercetéza scól'a, cea-ce da o fatia forte odioasa tuturoru raportelor scolare din sinódele diecesane, congresu, din municipie etc.

Domnii inspectori spunu, că caus'a necercetarei sunt invetiatorii si primarii comunali; dar mai de parte nu mergu. Ar fi bine, se se intrebe cine e caus'a, că invetiatorii si primarii comunali isi negliga datorintiele loru, pentru-că zala din urma nu e primariulu, ci inspectoriulu scolaru; ba chiar ministrulu de cultu si invetiamantul. Ar fi inse o abatere dela usulu de pana aci, déca cei mai mari n'ar pune sarcin'a loru eu pecate pre umerii celoru mai mici, celu pu-cinu pana au trecutu preste piatiu.

Invetiamantul scolaru va suferi mereu de acestu scadiamentu daunosu pre langa tota obligativitatea lui, pana candu *educatiunea* va fi lasata in voi'a intemplarei si la discretiunea parintiloru corupti si indolenti, cari forméza marea majoritate a poporatiuniloru.

Legea invetiamantului obligatoriu nu este deajunsu pentru succesulu activitatii scolare. Trebuie o lege carea se deoblige pre parinti a dà prunciloru o buna educatiune fisica si sociala amesuratul etatii acestor'a dupa principiele sanétose a le pedagogiei.

Firesce, că a face o lege buna nu este lucru usioru, inse forte greu este a preface o lege in datina; éra o lege este numai atunci lege, candu

a trecutu preste periodulu de forticare si s'a prefacutu in usu usioru.

Tóte autoritatile pedagogice si filosofice vechi si noi au vediutu si vedu fericirea omenimeei in educatiunea, adica in desvoltarea intregiloru facultati a le *omului-pruncu* si in dedare lui cu bune deprinderi.

Legea invetiamantului obligatoriu constringe pre parinti a-si dà numai pruncii la scola; dara instructiunea scolara este numai o parte a educatiunei, precum si scól'a numai unu organu alu ei.

Este unu paradoxon psichologicu pre tenenul juridicu legislativu, că juristii legislatori a mai multoru state facura adica o lege pentru instructiunea scolara obligatorica, in locu de a face o lege pentru *educatiunea* obligatorica.

Inteleptii legislatori au chiamatu adeca tota omenimea insetata imprejurulu unui putiu forte aduncu, si in locu de a face o vadra de scosu apa in modu rationalu, au facutu numai unu fundu de vadra, pre care ilu móia mereu in aduncimea putiului si-lu tragu umedu afara spre a adapá multimea setósa.

Cas'a parintésca si societatea sunt duoi factori singuri puternici in cerculu loru de activitate educatóre unde scól'a nu pote strabate.

Legislatiunea nu se cugeta a regulá influint'a acestor'a asupra educatiunei.

Nurai candu se va face acést'a, muncitoriu invetiatoriu va privi recolt'a ostenelelor sale la finea fiacarui anu scolaru cu o dulce mangaere.

Ion Simu,
invet. in Recitia-montana.

Epistola dela tiara.

I.

Frate Redactore!

Nu pentru ca se aparu inaintea ta si de aici inainte ca omu de cuventu, vinu se-ti ceru ospitalitatea, ci o facu acést'a mai alesu din motivul ca se se chiarifice din tóte punctele de vedere situatiunea scolei romaneschi.

Am observatu că esti cu destula atentie facia de tóte cestiunile vitali ale poporului romanu si m'am bucuratu audiendu că diuariulu ti-este apretiatu dupre meritu si cetitu cu diligintia chiar si prin casele celoru mai inalti. Mi-se pare inse, că in genere luandu ómenii nostri de scola nu stau pretotindenea la inaltimiea chiamarei loru, caci altcum nu se pote explicá impregiurarea trista, că intr'o diecesa asia impoporata ca a Aradului caus'a scolara stag-neza. Mi-a parutu si mie reu cetinda in nrulu dela 16 Iuliu n. a. c. că in lini'a prima unu corespondinte pune tota vin'a pre invetiatori si

dice că nu sunt cuaſificati pentru atari. N'am datina ſe polemizezu cu nimene; me dore numai, vediendu că unu omu alu ſcôleloru vine in publicu ſe faca la corpulu didacticu atare insinuatiune, inſe fara ſe cuteze a iluſtră cu date afirmarea, procedur'a de altmintrea i-echuza masc'a, ce ſi-a traſu-o peste facia, nesuscriinduſi numele. Se fie chiar adeveru, ceea ce ſuſcrie corespondentele P., atunci ar fi la locu ſe luamu la ſocota pre Venerabilulu consistoriu ſcolasticu, pentru ce nu grigesce mai bine de cuaſificatiunea candidatitoru la invetiatoria, dar nu ſe tornāmu ſi noi veninu in inim'a cea destulu de amarita a ſermaniloru nostri invetiatori.

Adeveratu eſte că nu potemu compară ſtarea spirituala a invetiatoriloru nostri cu a invetiatoriloru poporeloru din apusulu ſi nordulu Europei; dar pe alta parte érasi este adeveratu, că pre candu Europ'a vestica ſi nordica lucră cu multu ſvonu la perfectiunarea invetiatoriloru ſei, pre atunci tierile nóstre gemeau de o parte ſub man'a cea feroce a feudalismului ſi de alta parte apoi bratiele poporului trebuiau ſe apere hotarele de furi'a barbarei ſemilune. Considerandu la olalta pe tóte impregiurările agravatorie ce l'au impedecat u pre poporulu noſtru de la devoltarea spirituala ſi computandu-le pre aceste de momente ſcuſabile, cu buna ſéma ajungemu ſe ſuſtienem eſte că amu inaintat fórtă multu, ne aſlamu pre acelu gradu alu culturei, la care nu ſ'ar fi avenat u niči unu poporu din lume, déca ar fi foſtu ſufetitu, ce noi amu ſuferit.

Suntu ſminte multe, eſte adeveratu; dar cine vrea ſtirpira loru, dupa parerea mea face reu, déca le insira — ſi inca fara ordine — ſi nu ſpune cum ſe potu ſterpi. Scopulu meu eſte, ſe-Ti eſpunu pre ſcurtu ſminte in invetiamentulu noſtru elementaru, pre cum ſi modulu cum le-amu potea delaturá, dar presupunu mai antaiu că *inſtitutulu pedagogicu a ajunsu cu organizarea ſa interna pana la acelu punctu, la care cerea mai de-una-dile in „Biferic'a ſi Scól'a“ unu amicu alu ſcôleloru.* Atunci greumentulu principalu va fi invinsu, vom avé invetiatori demni, adeca inzestrati nu numai cu cunoſcintie teoretice, ci ſi cu pracs'a trebuintioſa.

Intre cei multi invetiatori din diecesa, cu buna ſéma voru fi ſi bunisori, cari au destula cuaſificatiune. Dela acei'a amu auditu nu odata eſte superiorii — cu pucine asceptiuni — tratéza pe invetiatori intrunu modu, carele ori cu ce atributu lu-potि timbrá numai nu poti dice că li-compete luminatoriloru poporului. Conformu inſtitutiuniloru nóstre bisericesci ſi ſcolastice preotulu ſupraveghéza crescerea tinerimei, adeca mai de aprópe densulu eſte superiorulu invetiatoriului.

Cuaſificatiunea, ce-e dreptu, ſpune preotului ſe indrepteze pre celu pecatosu, dar cu *duhulu blandetiei.* Acum déca dical'a ſfintei scripturi ſe va manifesta la preotu facia de inferiorulu ſeu prin duritate, ori grobianitate ſi prin intrig, atunci éta că preotulu nu numai că nu ſe aſla la inaltimēa poſtului ſeu, dar contribuesce cu intentiune la slabirea poteriloru spirituali ale invetiatoriului, cu de adinsulu arunca in lumin'a poporului materialu ſtingatoriu. Se aſla ſi caſuri destule unde preotulu, nepotendn ſcaritía vadi'a invetiatoriului in facia poporului, ſe pune in contielegere cu notariulu comunei politice ſi prin acesta ſépa la eſiſtint'a pretinsului ſeu riſalu. *Standu dreptu ſi vorbindu adeveratu, conſtatamu prin cele de susu o mare ſminta la invetiamentulu elementaru.* Si óre ce ar trebui facutu pentru delaturarea acestei ſminte? Rèſpunda ſuperiorii invetiatoriloru! Eu cugetu că nu ſtrică ſe recomandam u preotiloru, cari comitu ſmîntel'a de susu ca ſe binevoiésca a-ſi aduce aminte de poſti'a loru ſi ſe ſe ferésca in venitoriu de atari inconveniente, că celui ce are multu i-ſe pote ſi luá multu.

Din alta parte nu incape indoieá că multi invetiatori, pote ſi dintre cei mai vrednici, ſe ſue de multe ori cu pretensiunile prea deparate. Invetiatoriulu celu bunu ſcie, că astadi tóte ſe potu aduce la cunoſcinti'a baetiloru in modu intuitivu. Déca va purcede corectu intru tóte, atunci baetii ſei inca voru fi in viéti'a loru intru tóte aſemenea. Numai cătu activitatea invetiatoriului nu ſe reſtringe la ſcól'a propria; densulu ſi afara de ſcól'a eſte totu invetiatoriu; grigésca ſe nu ſaca altfeliu de fapte, de cătu de cele ce potu fi imitabile, ſi atunci de ſiguru ſe va mladiá ſi tractarea cea neeſplicabila a ſuperioriloru.

Prefte totu dara, in punctulu acesta, ſe laſamu barem cate cev'a ſi dintro parte ſi din alt'a ſi éta că reulu amintit u disparé pe neſimtite. Promovatorii cauſeloru ſcolare ſe voru tredi că lucréza in armonia, ſi armoni'a zidesce zidu neperitoriu, chiar precum a facutu neperitoria ſi lumea in care ne aſlamu.

Inaugurarea ſcôlei Carmen Sylva.

Mercuri in 14/26. Iuliu ſ'a inauguru in Sinaia (Romania) noua ſcól'a primara mixta, inſtituita acolo, ſi careia i ſ'a datu numele de *Carmen Sylva*, pseudonimulu gratiōsei Suverane a Romaniei. Sântirea apei ſ'a facutu la 2 óre d. m. inaintea unui numerosu publicu, a eleviloru ſi elevelor. Dupa terminarea ceremonialului religiosu, Dlu V. A. Urechia, ministrulu culteloru ſi instructiuniei publice, a pronunciato in aplaſue repetite urmatoriulu discursu elocintă, ce-lu eſtragedu din *Timpulu*:

Dómnele mele, Domnii mei!

„Locu bunu de descalicatore: munti cu bradi, faciliile ceriului, isvoré reci, dorulu cerbiloru, pajiste cu miresme, bucuria fetelor . . .“

„Asia respunsu duceau, acum câteva sute de ani, aprodii domnesci, lui Voda descindindu din Fagaras si Almasiu.

Si Voda strigá: „copii descalecati! sageti la tolba, voinicie la bratii! Alu vostru este loculu.

Er Voda luá mistri'a de argintu si incingea pestele de piele de caprióra, si punea la resaritul piatr'a celei intei cladiri, semnul descalicatorei de satu si de orasiu.

Er acelu semnu erá: „biserica!“

*

Sunt putini ani, impinsa de dorulu frumosului, trecu p'aci o Femee . . .

Nu, o Dómna! me insielu, mai multu: *Carmen Sylva!* Farmecu alu Tronului, ea simti farmecul padurilor guralive si dise: „Ce locu frumosu! uite „bradulu urea gândulu pe calea Cerurilor; Bucegii „carungi graescu graiulu mintiei strabane; Pelesiulu...“ Auditi voi, copile, care me inconjurati, ce vorbaretiu „este Pelesiulu, despre cele *trecute vremi?*... Ce bine „este aci pentru cine cugeta (aplause).“

Cand Carmen Sylva graia asia, nu o ascultau numai bradii inalti, Bucegii carungi, Pelesiulu guraliv...

Erau p'acolo si niscai nimfe ale Pelesiului ori ale Prahovei?... Nu, dar niste barbati de inima ca Principele D. Ghica, ca D. Gr. Cuntacuzino si cei alti efori ai eforiei spitalelor civile, acestia au audidit si...

Cu baghet'a farmecatore, cand este man'a sollicitata de devotamentulu catra Tronu si de iubire catra tiéra, D. D. Ghica a radicatu intr'o nopte orasiusu *Sinai'a* (aplause.)

Éta o descalicatore moderna; dela vale la munte, care nu este mai putinu minunata de cât vechile descalicatori dela munte la vâi.

*

Dar care este semnul acestei descalicatori romanesci?

Biserica? — Ea esistá deja si continua sub ingrijirile crestine ale eforiei.

Mi este datu mie, delegatu alu M. S. Regelui, se aduce la *Sinai'a* semnul descalicatorei.

Acestu semnu este „scól'a“!

Scól'a? dice-vor acele domnisiore si intregu publicul: dar ea a existatu in *Sinai'a*. — Da, recunoscu ea a existatu, căci care carte va putea vr'o data invetia, pe voi copii, virtutea, ca practica ei, sub ochii vostrui, de catra M.M. L.L. Carolu I. si Elisavet'a? Care carte de istorie va grăi cu mai neamutita convingere despre romanismu, ca acelu costum nationalu ce a repusu in onore M. S. Regin'a la Curtea ei? (viu aprobari).

Da, dómnele mele si domnii mei, a fost scól'a la *Sinai'a*, cum este scóla Curtea pentru intrég'a tiéra. Ministrul instructiunei publice aduce adi copileloru si copiiloru din *Sinai'a*, le aduce numai carte ca mijlocu catra scopu.

Se ve invetie carte, copilasi, datoriele nôstre ale tuturor catra Tronu, catra Tiara, se ve invetie carte, copilasi, calea datoriei, a virtutiei.... Cand veti sci carte, atunci veti putea cunoscere nu numai pe M. S. Regin'a Elisavet'a, ci si pe *Carmen Sylva*.

Atunci veti dice Pelesiului: „Géb'a Pelesie, frumose povesti spui, dici tu, dar le spui in limb'a care o pricepe numai *Carmen Sylva*, pe cand Ea ni le talmacesce noue cu graiu ce luneca la inima d'adreptulu (aplause).

Éta de ce ve aducem adi carte, copilasii mei... Apoi daca fara de *Carmen Sylva* nu era *Sinai'a* de cât dealulu monastirei, de colo..... daca cu *Carmen Sylva* dealulu monastirei a devenit o noue cetate de cultura nationala, cine nu va cere ministrului instructiunei publice se numésca cea antaiu scóla primara din orasulu *Sinai'a*: „Scól'a primara mixta *Carmen Sylva* (vii aplause).

Se inauguruam adi scól'a *Carmen Sylva*. D-vóstra sciti obiceiurile romanesce: tieranulu nostru nu se muta la cas'a noua, pana ce mai antaiu nu duce in ea icónele si candel'a.

Éta, d-siéra institutrice, biserica a sfintitu loculu cu icón'a lui Christosu, dar éta colo pe muri si alte icóne, ale Penatilor Tutelari ai tierei si ai invetiamantului nationalu (aplause).

Se nu uitati candel'a, d-siéra directore!... Candel'a o aprindi si intretii d-ta cu lumin'a neinserata a invetiaturei. Er invetiatur'a, se nu uitati, d-siériloru institutore, se nu desparta cartea, instructiunea, de educatiune... Apoi educatiunea se fie pururea in directiunea unde numai se póta intalni M.M. L.L. Carolu I. si Elisavet'a ca atunci se putem dice: „Traéasca Scól'a *Carmen Sylva* din *Sinai'a*, precum si totdéuna vom strigá:

„Traéasca Majestatile Lor!“

„Cum stam cu invetiamantulu confesiunalu in scólele populare?“ *)

Multi sunt urmaritorii si apesaritorii mei. Psalmist.

In dilele trecute cetii in fóia „Telegr. Rom.“ Nr. 67 urmatórea nouitate seu secatura.

„Pesti Naplo“ spune că D. Trefort a adresatu tuturor inspectorilor reg. de scóle o energica ordonanta asupra instructiunei limbei magiare. Elu provoca pre inspectorii ca se esecute cu strictetia ordonantele premargatórie si se vegheze ca pana la 30 Iunie 1883 se nu mai póta fi nimenea invetiatoriu sau invetiatore daca nu scie vorbi si scrie unguresce. In deosébi ordóna ministrul ca toti căti au studiatu la o preparandia straina si au devenit invetiatori de la 1868 incócea se fie datori a depune la unu institutu pedagogicu *ungurescu* unu esamenu suplementaru din istorie, geografia si constituti'a ungurésca si se céra a li-se recunósee diplom'a de valibila pentru Ungaria. Aceste esamene se potu tiené ori si candu peste anu ajunge interventiunea inspectorelui de scóle si a directorelui si profesorilor institutului respectiv. Grele vremuri — dice „Gazeta Trans.“ au mai ajunsu sermanii dascali !“

Eu dicu: pentru invetiatoriulu poporalu, vremile au fostu pururea grele, ca astazi inse, cand s'au alungatu din bugetele comunali salariile invetiatorilor; cand in satu, si celu din urma servitoru communalu e superiorulu bietulni invetiatoriu, cand pentru elu — nici in sinulu constitutiunei nôstre biseri-

*) De si eram hotariti a nu publica alte reflecziuni in materia acést'a, cu tóte acestea mai publicam inca pe acestea de fatia. Red.

cesci — nu esista lege — spre a i-se face dreptate *)
diciu, ca si astadi — pentru elu, mai grele vremi
n'au fost.

Este unu lucru tristu, caci natiunea privesce
cu atata nepasare la terorisarile si suferintiele ce le
indura dascalulu romanu; ea e nepasatore si atunci
cand vede — ca limb'a este atacata tocmai la reda-
cin'a ei. Apoi se mai afla inca fiintie — intre fiii
omenilor, cari credu ca dascalii romani se bucura
de o libertate pre mare. Acele ceru astadi *absolutis-
mulu* spre a vedé *nihilismulu*, — māne vor cere *cun'a
spre a vedé* — revolutia, si mai scie Ddieu ce vor cere.

Acum i-mi ajunse la mana Nr. 27 alu acestei
pretiuite foi in care cetii unu nou atacu asupra in-
vetiatorilor. Dlu Ionu Simu vine si face in Nr. 28
unele reflecioni prea nimerite, la cari eu, cu permi-
siunea Dvostre Dle Redactoru, mai adaugu inca ur-
matoriele:

D. P., autorulu corespondintiei de sub intreba-
rea suscitata, pare a fi unu mare pesimistu cand — in
invetiamentulu confesionalu, in *scōele populare* — nu vede
decat — grōza si intunerecu.

Dēa acelu P. i-si dadea ustenela a face unu
studiu mai profundu asupra gradului de progresu ce
l'a facutu scōelele nostrore in ultimii decenii, nesmintit
ca atunci nu vorbea in asemenea termini nedemni.

D. P. se amaresce forte pentru ca invetiatorii
nu alerga la piatiul de carti sau manuale — recom-
mandate de consistoriu.

D'apoi Dsa nu scie ore, ca a *recomendă* nu e
una cu a *impune* si apoi — ce s'ar alege de invetia-
torii nostri si de progresulu scōelor, cand noi am
fi restrinsi numai la manuale recomandate si ni s'ar
interdice folosirea de manuale, cari dora — ni dau unu
materialu mai bunu, mai sanatosu si mai usioru de
predatu pruncilor in scōala? Sau crede acelu P. ca
progresulu in *invetiamentulu* popularu depinde dela
procurarea manualelor recomandate? Dōmne apera!

Dlui P. i s'a pusu reu pe inima sub cuventulu
ca invetiatorii — pana si cei cualificati, nu pana nici
unu pond pe planulu de invetimentu. Scornitura
gōla! Dar Dl. P. trebuie se scie ca acelu planu este
neesecutabilu, éca motivele:

Acelu planu — in dieces'a nostra pretinde dela
scolarii celor 6 clase — din scōala nostra populara,
mai multu ca planulu din capital'a Prusiei — unde
scōelele stau din 8 clase (6—14 ani). Dl. P. ustanésca
a studia si mai alte planuri — dela scōele natiuni-
lor multu mai luminate si se va convinge ca planulu
diecesei nostrore, are necesitate de o revisiune si emen-
dere — de cumva nu pretendem a fi superiori — ger-
manului — in cultura.

Slabu cunoscé Dl. P. scōelele populari si si mai
slabu pre invetiatorii nostri, intre cari vede dlu
daceia, cari se mai amble — si inca in orele scōlei,
pe la Itzig. etc

Daca totusi, din nefericire, ar mai esiste ast-
felii de persone in corpulu didacticu, acēst'a nu poate
avé nimicu cu *invetiamentulu confesionalu* din *scōele popu-
lare*.

Nu pricepu ince, ce a potutu se indemne pe
Dl. P. a recomandă Consistoriul conferintie de cele
— absolutistice daca nu amarnic'a pofta d'a fi comi-
sariu propunetoriu? ! ! **)

De asemenea *conferintie* (?) de casarme, ca ar
esiste in vre-unu statu din Europa, inca n'am cettu.
De P. ni-ar face unu servitu ore-care numindu-ne
unu atare statu unde inveniajorii se conféra in mo-
dalul recomandatu de Dsa. Sau dora in *Muntenegru*
nu credu pentru ca ceea ce stă negru pe albu, n
spune apriatu ca, nici inveniutorii acelui poporu, la
care numai decurendu strebatura radiele culturei, nu
sunt atât de restrinsi in libertatea loru in conferintie,
nu sunt esaminati nici se classifica pre cum ar dori
Dl. P. se faca la noi si cu noi.

Paguba d'atata vorba — pentru nisces utopii cari
nici candu nu se vor realisă, — nu, pentru ca inven-
tiatoriulu de astadi, e destulu de consciu de vocati-
unea sa, d'ar fi superioritatea nostra precum si intréga
natiune numai pe jumetate atat de conscie in
tratarile si judecatile lor facia de inveniatori, apoi
Dōmne, ce fericire pentru scōla romāna!

Beregseu, 15. Iuliu 1882.

E. Andreescu,
invent.

Conchiamare.

In urmarea mai multoru resolutiuni luate de
sinodulu diecesanu pentru inaintarea inveniamentu-
lui, cari voru trebui să se essecute dupa ascultarea
si votulu corpului inveniatorescu, Veneratulu Consis-
toriu ne-a incredintiatu cu esoperarea acestui votu,
spre care scopu prin acēst'a conchiamāu comitetulu
reuniunei tuturor inveniatorilor din diecesa pe 9/21.
Aug. a. c. 9 ore dimineti'a in sal'a institului pe-
dagogicu-teologicu, ca se pregatesca afacerile pentru
urmatori'a adunare generala.

Èra adunarea generala a disei reuniunei o con-
chiamāu prin acēst'a pe 10/22. Aug. a. c. 9 ore
demineti'a in dis'a localitate.

Agendele principali sunt: 1. classificarea statiu-
nilor inveniatoresci, 2. cum să se regule esmiterea
de inveniatori pe langa inspectori la essamine si in
alte ocasiuni in cari se agita de constatarea progre-
sului didacticu in cutare scōala scl.

Aradu, 14/26. Iuliu 1882. Presiedinti'a reuniunei
inveniatorilor din dieces'a Aradului.

Dr. G. Popa m. p.

V. Mangra m. p.

D i v e r s e .

* *Preasantia* Sa D. Episcopu Ioanu Metianu,
dela Hatiegua mersu la Zernesci, unde va pe-
trece pana cam la jumatatea lunei lui Augustu.

* *Bineventarea Altetielor* Loru Principelui
de corona Rudolf si a societate archiduces'a Stefan'a
la Hatiegua s'a facutu Dumineca trecutu cu mare so-
lemnitate. La gara Altetiele Loru au fost bineven-
tate de comitele suprem Pogány si de prelatii bise-
ricei române: Metropolitulu Miron Romanulu, Episco-
pulu Aradului Ioanu Metianu si Episcopulu Lugosiul-
ui Victoru Mihály. La 2 ore dupa m. a avutu locu
primirea corporatiunilor intre care era si deputa-
tionea Românilor. Foile românesci aducu scirea ca
Princeptele a primitu cu afabilitate deputatiunea Ro-
mânilor, pe cand foile magiare spunu ca, ea a fost
primita cu racela, si cu dispreziu chiar, mai adao-
gandu si aceea ca Altet'i'a Sa Princeptele nici n'a
ascultat vorbirea deputatiunei române, la ce „Te-
legrafulu Romanu“ observa, ca vorbirea n'a fost nici
pronunciata pentru ca nici una dintre deputatiuni
n'a tienutu vre-o vorbire.

*) Acēst'a este o afirmatiune prea esagerata. Red.

**) Intre conferintiele acestea si menirea inspectori-
loru didacticu propusi de Dta in sinodulu eparchialu de
estimpu, se pare ca esista ore-care nexus. Red.

Buletin meteorologicu.

* **Limb'a româna in Rusia.** Unu diaru rusescu publica scirea că consiliulu judetianu din Cherson a cerutu ministeriului instructiunei publice din Petersburg permisiunea, ca in scólele din satele românesci să se predea in limb'a romana, deóbrace populatiunea nesciindu limb'a rusa, instructiunea e imposibila. Ministrul a probatu cererea.

* **Despre filiala institutului de creditu si economii „Albin'a“ infintiata in Brasiovu,** aflam in diuariulu germanu H. Z. din Sibiu Nr. 175 din 1. Augustu a. c. urmatorele: „Dupa bilantiulu ultimului anu, operatiunile financiare ale acestui institutu, au repurtatu astfelie de progrese si resultate favorabile, in cât adunarea generala — la iniciativ'a directiunei sale — se vediu indemnata, pentru usurarea si promovarea agendelor sale, din ce in ce tot mai multu resultande, a infintiá in Brasiovu o „filiala“ mijlocitóre de diferite operatiuni finanziare mai prompte, atât in interesulu seu propriu cât si in alu publicului. De conducatoriu alu acestei filiale, este designat binecunoscutul fost secretariu alu bancei Transilvane, dlu Teocar Alexi, caruia i-se dede intr'ajutoriu, dlu Petra Nicolau Petrescu, functiariulu de cassa din gremiulu directiunei de aicia, carele ca deplinu probat in specialitatea sa, este cunoscutu publicului de barbatu pururia afabilu, complexant si forte placutu, si carele să si duse la locul nouei sale destinatiuni petrecutu de numerosi amici. Totodata au plecatu la Brasiovu, directorulu institutului V. Romanu si jurisconsultulu P. Cosma, pentru a participá la deschiderea si constituirea filialei.

* **Siesedieci si optu de ani intr'o chilie.** — Intr'o manastire grecésca din muntele Athos in Macedonia a murit nu de multu unu calugaru, Athanasios, in etate de 94 ani, din cari 68 i-a petrecutu intr'o chilie cu totulu singuratica. Elu a intrat la 1812 ca calugaru intr'o manastire, dar aflandu că viéti'a de acolo nu erá destulu de ascetica, se muta cu aprobarrea superiorului, intr'o chilie situata in vale adanca, aprópe de manastire. Diminéti'a si sér'a venea la slujba in manastire, luá apoi de ale mancarei si se intorcea érasi la chilia sa, pe care n'o mai parsea. Diu'a facea la icone de ale maicei Domnului, pe cari le vindea. Dupa dorint'i'a sa, cadavrulu i s'a ingropatu in fati'a chiliei locuita de elu. Cei mai btrani calugari nu-si potu aduce aminte, ca vre o ruda a reposatului se-lu fi vizitatu sau se-i fi scrisu vre-odata.

* **Multiemita publica.** Subscrisulu vinu a esprimá cea mai profunda multiemita Onoratului comitetu parochialu din Simandu pentru marinimositatea aratata facia de mine in timpu de trei ani, ce am studiatu cursurile pedagogice, bine voindu susu laudatulu Comitetu a-mi oferi pre totu anulu din banii bisericesci 20 fl. v. a. (pe trei ani 60 fl). Stefanu Capra, prep. absolutu.

542/89 Sc.

Ioanu Giurcutiu, invetiatoriu in Soldobagiu, (inspectoratulu Luncei) a perduto testemuñiulu de cua-lificatiune invetiatorésca estradatu in 29 Augustu, 1880. sub Nr. 707/176. si care prin urmare dechia-randu-se de nimicitu, numitului i s'a datu duplicitu.

Oradea-mare, 15/27. Iuliu 1882.

Consistoriulu gr. or. oradanu,

Presiedinte :

Ieroteiu Belesiu m. p.
vic. episcopescu.

Diu'a. Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatur'a	Cerulu
Sambata 29. Iuliu	761·3 mm.	18° R.	obdusu
Duminica 30. "	765·1 "	17·2 "	seninu
Luni 31. "	766·3 "	20 "	obdusu
Marti 1. Aug.	736 "	19 "	seninu
Mercuri 2. "	767·3 "	19·3 "	"
Joi 3. "	765·6 "	23·3 "	"
Vineri 4. "	764·3 "	16 "	obdusu

Concurs e.

Pentru ocuparea statiunei de preotu in comun'a *Hodosiu*, com. Temesiu, cu acést'a se escrie concursu a 3-óra cu terminulu de alegere pre 8 Augustu 1882. st. v.

Emolumintele suntu : 1 sessiune pamantu aratoriu si fenatia, cuartilu liberu si gradina; dela una cununie 4 fl. dela una inmormentare preste 7 ani 3 fl. pana la 7 ani 1 fl. dela una molitva 20 cr. si dela 84 case de fiecare Nr. de casa 31 litre bucate, jumetate grau, jumetate cucurudiu.

Doritorii de-a ocupá postulu acesta suntu avisati, ca cursele loru instruite conformu statutului organicu, adresate subscrisului comitetu parochialu, se le astérra Reverendissimului Domnu Ioan Tieranu, protopresviteru tractualu in Lipova, si pana la alegere se se presentedie in vreuna duminica, séu serbatore la st. biserica, pentru aratarea desteritatiei in cantare si tipicu.

Hodosiu, la 20 Iulie 1882.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea **Ioanu Tieranu** m. p. protop.

Se escrie concursu pe statiunea invetiatorésca confesionala gr. or. din *Hodosiu*, in protopresviteratulu Lipovii, cu terminu de alegere pe 22 aug. st. v.

Emolumintele suntu : in bani 131 fl. 32 cr. pau-sialu scripturisticu 6 fl. 40 meti bucate jumetate grau jumetate cucurudiu, locuinta libera, 1 jugeru intra-vilanu, si 4 jugere estravilanu.

Doritorii de a concurge la acésta statiune suntu avisati se scie limb'a magiara in intielesulu legii, a-si asterne cursele instruite conformu stat. org. adresate comitetului parochialu, si ale trimite inspectorului tractualu Székás, la adres'a Reverend. D. Iosifu Suciu in Lipov'a, avendu a-se presentá na-inte de alegere in vre-o duminica séu serbatore la s. biserica spre a-si areta desteritatea in tipicu si cantare.

Hodosiu 20 Iuliu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **Iosifu Suciu** m. p. insp. scol.

Pentru deplinirea statiunei invetatoresci dela scól'a de fete din *Chesintiu*, se escrie concursu cu terminu pana la 15 Augustu a. c. éra alegerea se va tineea in 22 Augustu.

Emolumintele suntu : in bani 300 fl. v. a. pau-sialu 5 fl. 6 meti de grau, 6 meti de cuciuruza, 8

orgii de lemn, cuartiru liberu cu 1/4 jugeru gradina pentru legume.

Inveniatóriile aspirante eventualu inveniatorii au a-si substerne recursele lor, — instruite conform statut org. si adresate comitetului parochialu. — subscrișului inspectoru de scôle, per Vinga in Seceani.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosifu Gradinariu** inspect. de scol.

Pentru deplinirea statiunei inveniatoresci din Comuna *Caraseu*, inspectoratulu Beliului, se publica concursu; emolumintele sunt:

1. In bani gata 84 fl. v. a. 2. 12 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grau $\frac{1}{2}$ cucurudiu ; 3. Pentru fenu si paie 40 fl. 4. Pentru lemn 20 fl. v. a. 5. Cortelu cu 2 chilii si cuina si in urma gradina pentru legumi, de care se tine si doua jugere de pamentu aratoriu de clas'a I.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si tremite recursele loru instruite in sensulu Stat. Org. Dlui Inspectore cercualu Iosifu Pintia p. u. Hollod, in Gyanta, celu multu pana in diu'a de 22. *Augustu st. v.* când deodata se va tiné si alegerea.

Caraseu la 25. Iuniu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosifu Pintia** m. p. inspectore cerc.

Prin acést'a se deschide concursu pentru ocuparea postului de inveniatoriu la class'a I. a scólei popor. confes. gr. or. rom. din comun'a *Racasd'a*, protopresbiteratulu Bisericii-albe, dieces'a Caransebesiului, cu terminu de **20 de dile** dela prim'a publicare in foia „Biseric'a si Scól'a.“ Recursele mai tardiui intrate nu se vor luá in consideratiune.

Emolumintele sunt: a) Salariulu in bani gat'a 300 fl. b) Cortelu naturalu liberu cu gradina de legume de 2157 metri \square si o gradina estravilana de 1500 metri \square . c) 24 metri lemn de arsu cl: II a 2 fl. 50 cr. = 60 fl. din cari are a se incaldi si scól'a, d) Pausialu pentru conferintele inveniat. 12 fl. e) Pausialu pentru scripturistica 5 fl.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a produce urmatórele documinte: a) estrasu de botezu cumca sunt Romani gr. orient. b) testimoniu cumca au absolvatu pedagog'i'a intr'unu institutu din Metropoli'a nostra. c) Testimoniu de cuaificatiune; si d) cumca au cunoșcinta de limb'a magiara spre a poté propune atat'a catu prescrie legea tierii.

Recursele astfelui instruite au a se adresá comitetului parochialu la adres'a Reverendissimului Domnul Iosifu Popoviciu, protopresbiterulu Bisericei-albe in Jamu, post'a Jám.

Recurintii sunt poftiti a se presentá intr'o Dumineca séu serbatóre in s. biserica spre a-si aratá cunoșcinta in cantu si tipicu.

Racasdia in 11. Iuliu 1882 v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu protopresbiteru tractualu.

Prin acést'a se deschide concursu pentru ocuparea postului de inveniatoriu la class'a II. a scólei confesionale gr. or. romane din *Racasdia*, protopresbiteratulu Bisericii-albe, cu terminu pana **15/27. Augustu** 1882, devenit u vacantu prin dimisionarea docentului Savu Miesia.

Emolumentele sunt:

a) Salariu 350 fl. b) Cortelu naturalu c) 24 metri lemn de arsu cl. II a 2 fl. 50 cr. = 60 fl. din

cari are a se incaldi si scól'a. d) Pausialu pentru conferintele inveniatoresci 12 fl. e) Pausialu pentru scripturistica 5 fl.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a produce urmatórele:

a) estrasu de botezu cumca sunt Romani gr. or. b) testimoniu cumca au absolvatu pedagog'i'a intr'unu institutu din Metropoli'a nostra c) testimoniu de cuaificatiune d) cumca au cunoșcinta de limb'a magiara, spre a putea propune cetirea si scrierea, si dechieratiune: e) cumca se obliga a propune limb'a magiara 3 ore pe septamana.

Recursele astfelui instruite au a-se adresá comitetului parochiale, la adres'a Rss. Dnu Iosif Popoviciu protopresbiterulu Bisericii-albe in Jám.

Recurrentii sunt poftiti a-se presentá intro Dumineca in s. biserica spre a-si aratá desteritatea in cantu si tipicu.

Racasdia, 20/7. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu d. protopopu tractualu.

Pentru deplinirea postului vacantu de inveniatoriu la scól'a paralela capitala romana gr. or. din orasihu *Lugosiu*, pe bas'a ordin. consist. Nr. 159 scol. se escrue concursu cu terminu pana la **8. Augustu a. c. st. v.**, cand se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: Salariu si cortelu in bani gata 549 fl. 96 cr. v. a. si 5 fl. pentru scripturistica.

Recurrentii au a-si substerne recusele lor pana la terminulu susu prefiptu, instruite conform statut. org. bisericescu catra comitetulu parochialu romanu gr. or. la adres'a Pré on. D. Georgiu Pesteanu protopresbiteru in Lugosiu; si a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in s. biserica, spre a-si areta desteritatea in cantulu bisericescu si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In numele comitetului parochialu:

Brediceanu, m. p.
presedinte.

In contielegere cu D. protop. si inspect. scolaru.

Se escrue concursu pe statiunea vacanta dela scól'a II. nouă din *Seleusiu-Cighirelu*, in Inspectoratulu Agrisihu, cu terminulu de alegere **6/18 Augustu**, Schimbarea la fatia.

Emolumintele suntu: 1) In bani gata 250 fl. 2) 8 jugere de pamentu, 6 jugere aratoriu 2 jugere fanatie. 3) Cuartiru cu gradina. 4) Una canapisee. 5) 8 orgii de lemn din care are a-se incaldi si scól'a. 6) Dela inmormentari mari 60 cr. dela mici 30 cr. din una parochie, ér la cei miseri gratuitu. 7) Pentru conferintie trasura si diurnele recerute.

Recurrentii carii dorescu a ocupá acestu postu 1) se fie preparandi absoluti si se aiba testimoniu de cuaificatiune 2) testimoniu despre 2 clase gimnasiiale sau reale, 3) se aiba cunoșcinta de note pentru de a conduce chorulu vocalu, 4) daca a mai fostu in functiune ca inveniatoriu se produca atestatu de moralitate dela oficiulu preotiescu si inspectorulu, si recursurile asia instruite adresate comitetului parochialu se le trimita inspectorului cercualu Florianu Montia in Sicul'a per Boros-Ineu, si pana la diu'a alegerei se se prezenteze in vre-o dumineca sau serbatóre la sta biserica se-si arate desteritatea in tipicu si in cantari.

Seleusiu-Cighirelu, la 4. Iuliu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Florianu Montia** inspec. scol.

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a **Cenadulu-serbu**, cu terminu de alegere pe **15/27. Aug. 1882.**

Emolumintele sunt: 1) Cuartiru liberu cu dóua chilii in localitatea scólei, 2) Salariu ficsu de 266 fl. 50 cr. v. a. 3) 50 chible respective 30 hectolitre grâu de a II-a clasa. 4) 2 jugere pamentu aratoriu, si o gradina estravilana de 400 **□**, 5) Pentru lemne pe sé'm'a invetiatoriului 20 fl. v. a. 6) Pentru conferintiele invetatoresci comitetului se va ingrijii de diurne si trasura, 7) Stol'a dela ingropaciunni mici 20 cr. mari 50 cr. ér pentru probodulu in biserica 1 fl. v. a. 8) Pausialu scripturisticu 6 fl. v. a.

Aci se observa că din salariulu ficsu Nr. 2) si din deputatulu in grâu Nr. 3) pensionatulu docinte, pana va capata pensiune din fondulu regnicolaru alu statului, are se capete $\frac{1}{4}$ parte.

Recursurile intrate in sensulu statutului org. adjustate cu testimoniu preparandialu, de calificatiune pentru statiuni de clas'a I. séu de frunte, atestatu de moralitate, adresate comitet. par. din Cenadulu-serbu, vor fi a-se tramite P. T. Dnu inspectoru Teodoru Popoviciu, in Sieitinu (Sajtény) cottulu Cenadului pana la diu'a alegieri.

Dela recurrenti se cere a-se presentá in st. biserica din locu de a-si arata preceperea in tipicu si cantari. Cei ce vor pricpe aptu limb'a germana si magiara vor avea preferintia.

Cenadulu-serbu, 14/26. Iuliu 1882.

Cu invoieea mea: **Teodoru Popoviciu**, m. p. parochu si inspectoru scolaru.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului invet. la scól'a gr. or. rom. confesionale din comun'a **Potocu**, comitatulu Carasiu-Severinu, protopresbiteratulu Bisericei albe, dupa repausarea fostului invetiatoriu cu terminu pana in **15/27 Augustu 1882**, in carea diua va fi si alegerea de invetiatoriu.

Emolumintele invetatoresci sunt: a) Salariu anualu in bani gata 84 fl. v. a. b) Una maja de elisa 40 fl. c) Una maja de sare 6 fl. d) Dóuedieci si cinci fundi lumini 10 fl. e) Siase orgii de lemne 48 fl. f) Spesele conferintionale 10 fl. g) Treidieci metie de cucurudiu bomba in natura, h) Doue jugere pamentu aratoriu si platiulu scólei.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetatorescu, sunt indatorati a-si tramite recursele loru bine instruite in sensulu stat. org. bis. Pré on. D. Protopresbiteru tractualu Iosif Popoviciu in Jamu celu multu pana in 10. Augustu a. c. st. v. caci cele mai tardiui incuse nu se voru oonsiderá — ; totu odata sunt avisati ase presenta in vreo dumineca ori serbatore in biserica: spre asi aretá desteritatea in cantarile bisericesci.

Potocu 4. Iuliu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contieiegere cu Protopresviterulu tractuau.

Pentru deplinirea parochiei de clas'a a III. din **Zimbru** cu filialele **Dulcele si Brusturesci**, protopresbiteratulu B. Ineuilui, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **29. Augustu st. v. 1882.**

Emolumintele suntu: 1. Casa parochiala cu o chilia, cuina, gradina de legumi, si unu staulu. 2. doua lantie de pamentu parte fenatiu, parte pasiune. 3. Birulu dela 137. Nr. de case, cete una masura de cucurudiu sfarmatu, si in fine stólele indatinante, care emoluminte calculate in bani dau unu venit uanualu

400 fl. Se observéza că jumetate din töte beneficiile parochiale are ale folosi vaduva preutesa intr'unu anu dela mótea fostului parochu Bisorca.

Doritorii de a dobandi acésta parochie, voru avé pana la diua alegeri, a-se presentá la biserica din Zimbru, pentru a-si arata desteritatea in cele rituale, éra recursele instruite conformu stat. org. si adresate comitetului parochialu le voru trimite subscrisului ppresbiteru in Chisineu (Kisjenö) pana la 22 Augustu 1882.

Zimbru 20. Iuniu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contieiegere cu mine: **Ioanu Cornea** m. p. ppbiteru

Pentru deplinirea definitiva a statiunei invetatoresci dela scól'a conf. rom greco. or. din comun'a **Capriór'a**, protop. Lipovei, in urmarea ordinatiunei prea, venerabilului Consistoriu eparchialu dela 23. Iuniu a. c. Nr. 1633 se escrie concursu, cu terminu de alegere pe **15 Augustu a. c. st. v.**

Emolumintele inpreunate cu acésta statiune sunt: 1) Cortelu liberu cu gradina de legumi 2) In bani gata 315 fl. v. a. 3) Diurne la conferintiele invetatoresci 15 fl. v. a. 4) Pausiale scripturisticu 10 fl. v. a. 5) Lemne 8 orgii, din care va trebui ca sè se incaldiésca si scól'a. 6) Pamentu 2 jugere fenatiu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune invetatoresca, sunt avisati, a-si asterne recursele loru instruite conformu Stat. org. adresate Comitetului parochialu, si ale tramite subscrisului inspectoru de scóle la Birchisiu p. u. Kápolnás, avendu a-se presentá nainte de alegere in vre-o di de serbatore la santa biserica, spre a-si aratá desteritatea in tipicu si cantare.

Afara de acésta se recere dela recurrenti ca se posiada si limb'a magiara.

Capriór'a, la 14. Iuliu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contieiegere cu **Demetriu Marcu** inspectoru de scóle.

Conformu ordinatiunei Prea venerabilului consis. eparchialu dela 23 Iuniu a. c. Nr. 1633, pentru deplinirea definitiva a statiunei invetatoresci confesionale rom. gr. or. din comun'a **Veresmortu**, protopresbiteratulu Lipovei, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **8 Augustu a. c. st. v.**

Emolumintele inpreunate cu acésta statiune sunt: 1) Locuintia libera cu 1 jugeru gradina 2) In bani 200 fl. v. a. 3) Pentru conferintiele invetatoresci 10 fl. v. a. 4) Pentru scripturistica 5 fl. v. a. 5) Pamentu 4 jugere fenatiu. 6) Lemne 32 metri din care are a-se incaldi si scól'a. 7) Dela fiecare inmormentare unde va fi poftit 40. cr. v. a.

Doritorii de a concurge la acést'a statiune invetatoresca, sunt avisati a-si asterne recursele loru instruite conformu Stat. org. adresate Comit. par. si a-le tramite subscrisului inspectoru de scóle in Birchisiu p. u. Kápolnás, avendu a-se presenta nainte de alegere in vre-o di de serbatore la sant'a biserica, spre a-si aratá desteritatea in tipicu si cantare.

In fine conformu art. de lege 18 din 1879. se recere dela recurrenti ca se scie si limb'a magiara.

Veresmortu, la 14. Iuliu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contieiegere cu **Demetriu Marcu** inspectoru de scóle.

La Nru de facia alaturam unu suplementu de $\frac{1}{4}$ colă.

**Suplementu la „BISERIC'A si SCOL'A.“ Nº. 30.
Anul VI — 1882.**

In urmarea decisiunilor aduse in siedintiele comitetului parochialu din 22 Maiu si 5 Iunie 1882 la care a luat parte si Dlu administratoru protopresbiteralu, se scrie concursu pentru deplinirea parochiei de clas'a a II. din *Oravita-montana*, protopresbiteralu Oravitiei, dieces'a Caransebesiului cu terminu de alegere pe *8 Septembre 1882 st. vech.*

Emolumintele sunt: 1) Dela societatea calei ferate in bani gata 300 fl. 2) Cuartiru liberu si 3) stólele indatinate.

Doritorii de a dobandi acésta parochia vor avea se-si adreseze recursele loru instruite conformu stat. org. si alu regulamentului pentru parohii § 15 lit. b. pana in 30 dile dela publicarea acestui concursu catre subscrisulu comitetu parochialu Dlui administratoru protopresbiteralu Maximu Popoviciu in Oravita-montana.

Oravita montana, in 3. Iulie 1882.

Comitetulu parochialu.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresei din comun'a *Toboliu*, prot. Oradii-mari cu terminulu de alegere pe *8. Aug. 1882 st. v.*

Emolumintele suntu:

1) 18 lantiuri pamentu aratoriu, 2) 15 cubule de bucate, 3) 31 fl. 50 cr. bani gata, 4) 2 stangini de pae, 5) 4 stengeni de lemn.

Invetiatoriulu alesu e indatoratu a servi si ca cantoru la sant'a biserica, deci dela inmormantari mari va avea 1 fl. dela inmormantari mici 20. cr. dela cununii 40 cr. precum din veniturile bisericesci una a treia parte.

Doritorii de a ocupá acésta statiune recursurile loru adresate comitetului parochialu si instruite conformu statutului organicu pana la terminulu susupus se le substérna Fré Onoratului Domuu protopresbiteru alu Oradi-marii si inspectoru scolaru Simeonu Bica in Oradea mare, éra pana la alegere a-se presentá in santa Biserica spre a-si areta in atare dumineca séu serbatore desteritatea in cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Simeonu Bica** m. p. protop.

Pentru vacant'a parochia de clas'a III. din *Silindia*, in protopresbiteralu Buteniloru cu venitulu unei sessiuni de pamentu si biru si stóle dela 130 case — prin acésta se scrie concursu cu terminu de alegere la *22 Augustu*, pana candu recurrentii voru avea a-si substerne recursele sale subscrisului comitetu pe calea oficiului protopresbiteralu si a-se presentá vre-o data in biserica d'a se face cunoscuti alegatorilor.

Silindia, la 11 Iuliu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Constantina Gurbanu** m. p. protop.

In urmarea ordinatiunei Venerabilei Consistoriu diecesanu de datulu 23. Iuniu a. c. nr. 1633 prin acésta se scrie concursu pe urmatórele statiuni invetiatoresei ocupate pana acum de preoti si de invetiatori interimali:

1. *Silindia*, cu salariu anualu in bani 160 florini, 12 sinice bucate, 12 stenjeni lemn, 5 cent. fén, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *22. Aug. a. c.*

2. *Luguzau*, salariu anualu 84 fl. 10 sinice bucate, 8 stenjeni lemn, cuartiru cu gradina; terminulu de alegere la *22. Aug. a. c.*

3. *Camna*, salariu anualu 80 fl. 10 sinice bucate, 10 stenjeni lemn, gradina si cuartiru; terminulu de alegere la *22. Aug. a. c.*

4. *Iarcosiu*, salariu anualu 65 fl. 8 sinice bucate, 8 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *23. Aug. a. c.*

5. *Aldesci*, salariu anualu 120 fl. 10 sinice bucate, 8 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *24. Aug. a. c.*

6. *Manerau*, salariu anualu 120 fl. 12 sinice bucate, 12 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *24. Aug. a. c.*

7. *Paiusieni*, salariu anualu 100 fl. 10 sinice bucate, 10 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *25. Aug. a. c.*

8. *Vasóia*, salariu invetiatorescu 100 fl. 10 sinice bucate, 10 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *26. Aug. a. c.*

9. *Almasiu*, clas'a inferióra, salariu anualu 120 fl. 10 sinice bucate, 10 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *28. Aug. a. c.*

10. *Bodesci*, salariu anualu 120 fl. 14 sinice bucate, 12 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *28. Aug. a. c.*

11. *Secasius*, salariu 100 fl. 12 sinice bucate, 12 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *29. Aug. a. c.*

12. *Zeldisiu*, salariu anualu 170 fl. 16 sinice bucate, 12 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *29. Aug. a. c.*

13. *Cilu*, salariu anualu 126 fl. 14 sinice bucate, 10 stenjeni lemn, cuartiru si gradina; terminulu de alegere la *30. Aug. a. c.*

Recentii sunt avisati a-si substerne recursele loru la comitetele parochiali concerninte pe calea oficiului subscrisului inspectoru scolariu.

Buteni, (N. Butyin) la 12. Iuliu 1882.

Constantinu Gurbanu, ppbiteru inspect. cerc. de scóle.

Pentru deplinirea postului invetiatorescu la scol'a gr. or. confessiunala din *Ictar*, cu terminu de alegere *8/20. Augustu a. c.*

Emolumintele: in bani gata 80 fl. pentru conferinta si scripturistica câte 5 fl. in naturale 30 metri de bucate parte grâu, parte cuceruzu; 5 jugere de pamentu aratoriu si 6 orgii de lemn, din cari se incaldiesce si scol'a; dela inmormantari unde va fi poftită câte 40 cr.

Recentii sunt avisati, recursele lor adjustate conform prescriselor statutului organicu, — éra dela cei deja aplicati, provediute si cu unu atestatu dela autoritatea scolaria unde au functionatu, despre portarea oficiului, — a-le adresá Comitetului parochialu, si a-le tramite parintelui protopopu tractualu *Georgiu Cratiunescu* in *Belincz* p. u. *Kiszeto*; avend densii in vre-o Dumineca ori serbatore a-se presentá in biserica din locu, spre a-si areta desteritatea in cantarele bisericesci si in tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **G. Cratiunescu**, m. p. protopopu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresei dela scol'a romana gr. or. din comun'a *Sipet*, ppbiteratulu Zsebelului, comitatulu Timisiului, se scrie concursu pana la finea lunei lui Iuliu.

Emolumintele inpreunate cu acestu postu sunt:
 1) Salariului invetiarescu si alte emoluminte anuale socotite in bani gata 180 fl. 2) pentru conferinta si scripturistica 15 fl. 3) 20 metri de lemn pe sam'a invetiatorului, 4) 14 metri de lemn pentru incalditulu scolei, 5) 18 Hectolitre, 44 Litre si 6 Deltr de grâu si tot atât'a papusioiu, 6) 3 jugere de pamantu aratoriu, 7) gradina pentru legumi cu quartiru liberu si 8) dela inmormentari unde va fi poftită cîte 50 cr.

Doritorii de a ocupă acestu postu sunt avisati recursele lor provediute cu tōte documintele prescrise de statutulu organicu bisericescu a-le adresă comitetului si a-le trimit Reverendului Domnul ppbiteru Alesandru Ioanoviciu in Zsebelu per Temesvăr; recusele neprovediate cu testimoniu de eualificatiune nu vor fi luate in considerare.

In fine competentii vor avé a-se presentă in fati'a locului in vre-o dumineca séu serbatore pentru de a-si aretă desteritatea in cantare si tipicu.

Sipet, in 4. Iuliu 1882.

Pentru comitetulu parochialu:

Teodoru Ciocloca, m. p.
par. si ases. consist.

In contielege cu Rvd. D. ppbiteru: **Alesandru Ioanoviciu.**

Se escrize concursu pentru vacan'ta statiune invetiatorésca din comun'a **Petrila**, comitatulu Carasiu-Severinu, ppbiteratulu Bisericei-albe, cu terminu pana in **8/20. Augustu 1882** in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: a) in banii gata 100 fl. v. a. b) 24 metri cucurudiu dupa mesur'a betrana, c) un'a maja clisa betrana, d) un'a maja betrana sare, e) 32 metrii lemn din care este a-se incaldi si scol'a, f) 2 lantie pamantu aratoriu, g) 3/4 lantie livada fñnu, h) in fine cortelul liberu cu gradina cu 400 de orgii.

Doritorii de a recurge la acésta statiune sunt avisati a-si tramite recusele instruite in sensulu stat. org. bis. adresate comitetului parochialu la Pré on. D. prot. Iosifu Popoviciu in Iam; totdeodata au a-se presentă in vre-o Dumineca ori serbatore in s. bis. pentru de a-si aretă desteritatea in cantari bis.

Petrila, 27. Iuniu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresbiterulu tractualu.

Comun'a bisericésca romana gr. or. din **Satulu-nou**, comitatulu Torontalu, au decisu cu aprobarea venerab. Consistoriu scrierea de concursu pentru castigarea unui planu insocitu de preliminariu de spese (Kostenüberschlag) despre acoperisulu turnului bisericei.

Concurrentii vor avea sè se tienă la compunerea planului si preliminariului de urmatorele condițiuni:

I. Zidulu tornului are inainte de tōte se fie inalțiatu in armonie cu celelalte estensiuni ale bisericei, observandu-se spre orientare concurrentilor că biserica are o latime de $6\frac{3}{4}$ si-o lungime de 18° .

II. Lemnă'ia de acoperisulu (Dachsperru) se fie construata din lemn de calitate prima, ér materialulu de acoperită arama curata, si suprafati'a acoperisulu înfrumisetiatu cu ornamente de arama aurita. Cruci'a si glontiu (cugla) se fie de metalu si aurite.

III. Planulu turnului are se fie insotitu si de unu preliminariu de spese, cestu din urma inse se nu tréca preste sum'a de 8000 fl. v. a.

IV. Comun'a î-si reserva dreptulu de esaminare alu planurilor trimisende, si va premia pre cele mai bune anume unulu cu 100 fl. si pre alu 2-lea cu 50 fl. v. a., ér celelalte neacceptate nu vor fi premiate de feliu, la care inprejurare se atrage atenținea concurrentilor. Planurile premiate devinu proprietatea bisericei.

V. Planurile au se fie tramise pana inclusive **1/13. Augustu a. c.** comitetului parochialu romanu gr. or. in Satulu-nou.

Satulu-nou, in 20. Iuniu st. v. 1882.

Rosculetiu, m. p.
presedinte.

L. Guguljanu, m. p.
notariu.

Licitatiuni minuenda.

Subscrisii in numele comitetului parochialu romanu gr. or. din **Agrisiu**, cottulu Aradu, scriu concursu de licitare minuenda pentru acoperirea turnului bisericei cu plevu in pretiulu de esclamare 879 fl. 50 cr. adeca optusutesieptedieci si noue florini cincideci cruceri v. a.

Doritorii intreprindietori sunt poftiti a-se presentă pre diua de **29. Iuliu (10 Augustu a. c.)** ante de amédiadi la 10 ore in localitatea scólei inferiore din locu, unde se va tienă licitarea cu unu vadiu de 10%.

Condiciunile licitarei, planulu acoperirei, pe cum si preliminariulu de spese — mai timpuriu, — dar si in diua licitarei la subscrisulu presedinte se pot privi: unde respectivii dupa dorintia si desluciri potu primi.

Agrisiu, (cottulu Arad) la 11/23. Iuliu an. 1882.

Corneliu Cretiu m. p.
not. com. par.

Stefanu Lele m. p.
presid. c. par.

Conform planului si preliminariului de spese de nou elaborate, si aprobatе din partea Veneratului Consistoriu diecesanu Aradanu in siedint'a din **10/22. Iunia 1882** sub Nr. 1504, — se escrize concursu de licitatiune minuenda pentru edificarea Bisericei romane gr. or. din opidulu **Petrisiu**, comitatulu Aradu, protopresbiteratulu Totvaradia, — cu pretiulu esclamarii de 13,634 fl. 80 cr. — carea licitatiune va avé locu in localitatea scólei romane din Petrisiu la **25. Iuliu (6. Augustu) 1882**, in órele ante meridiane.

Planulu cu operatele lui si condițiunile de licitare se potu vedea la presidiulu Comitetului parochialu in Petrisiu. — Standu la dispositiunea comun'e bisericesci 56 mii caramida si 260 metri cubici pétra de munte in valore de 1360 fl. v. a., — intreprindietoriulu are se primésca acestu materialu, — avendu a-se detrage pretiulu lui, din sum'a stipulata in contractu.

Se aviséza toti acei Domni architecti, cari ar dori a intreprinde acésta edificare, ca pe terminulu susu indicatu sè se presinte la licitare, avendu ante de licitatiune a depune ca vadiu 8% a pretiului de strigare, care pote ori in bani gata, ori in papiruri de valore, garantandu-se edificarea licitantelui, carele va face celu mai josu obvenitoriu ofertu pentru cass'a Bisericei.

Din siedint'a comitetului parochialu tienuta in Petrisiu la 29. Iuniu (11. Iuliu) 1882.

Iosifu Cimponeriu, m. p.
preotu ca presedinte.

Georgiu Ciosescu, m. p.
notariu.